

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора

Валерій КОПІЙКА

«20» 05 2026 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА
РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»

редакція від «04» 05 2026 р. затверджена рішенням Вченої ради
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Рівень вищої освіти: третій

на здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії

за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини»

галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини»

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
від «04» 05 2026 р.
протокол № 12

Введено в дію наказом ректора
від «20» 05 2026 р. за № 587-32

Київ 2026 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1.1 Науково-методична рада: протокол № 16-26 від « 23 » 04 2026 р.

немає
(висновок, особливі умови, за наявності)

Голова науково-методичної ради _____ (Андрій ГОЖИК)

2.1 Навчально-методичний відділ:

немає
(висновок, особливі умови, за наявності)

Керівник відділу _____ (Андрій ПИЖИК) « 20 » 04 2026 р.

2.2 Відділ забезпечення якості освіти:

немає
(висновок, особливі умови, за наявності)

Керівник відділу _____ (Дарія ЩЕГЛЮК) « 17 » 04 2026 р.

2.3. Відділ аспірантури та докторантури:

немає
(висновок, особливі умови, за наявності)

Завідувач відділу _____ (Анжеліка ТКАЧУК) « 24 » березня 2026 р.

3.1 Вчена рада Навчально-наукового інституту міжнародних відносин

(найменування факультету/інституту)

Протокол № 8 від «18» березня 2026 р.

_____ (висновок, особливі умови, за наявності)

Голова вченої ради _____ (Валерій КОПІЙКА)

3.2 Науково-методична комісія Навчально-наукового інституту міжнародних відносин

(найменування факультету/інституту)

Протокол № 8 від «16» березня 2026 р.

_____ (висновок, особливі умови, за наявності)

Голова НМК _____ (Юлія ЦИРФА)

Розробники:

1. Керівник проєктної групи

Наталія ПІПЧЕНКО

(ім'я, прізвище)

професор кафедри міжнародної інформації, доктор політичних наук, професор

 «__» ____ 2026 р.
(підпис)

Члени проєктної групи:

2. Валерій КОПІЙКА

(ім'я, прізвище)

директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор політичних наук, професор

 «__» ____ 2026 р.
(підпис)

3. Віктор КОНСТАНТИНОВ

(ім'я, прізвище)

завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат політичних наук, доцент

 «__» ____ 2026 р.
(підпис)

4. Олена КОППЕЛЬ

(ім'я, прізвище)

професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор

 «__» ____ 2026 р.
(підпис)

5. Наталія БЕЛОУСОВА

(ім'я, прізвище)

завідувач кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат політичних наук, доцент

 «__» ____ 2026 р.
(підпис)

6. Ольга АНДРЕЄВА

(ім'я, прізвище)

професор кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор політичних наук, професор

 «__» ____ 2026 р.
(підпис)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВНУТРІШНІЮ ТА ЗОВНІШНІЮ АПРОБАЦІЮ

А. Рецензії¹:

1. **Наталія ХОМА**, професор кафедри політології та міжнародних відносин Національного університету «Львівська політехніка», доктор політичних наук, професор.

Рецензія позитивна.

2. **Олена БОРДІЛОВСЬКА**, завідувач відділу нових викликів Центру зовнішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень, доктор політичних наук.

Рецензія позитивна.

Б. Відгуки²:

1. **Микола ПАЛІНЧАК**, голова Закарпатської філії Академії політико-правових наук України, доктор політичних наук, професор.

Відгук позитивний.

2. **Михайло ВІХЛЯЄВ**, директор Центру українсько-європейського наукового співробітництва, доктор юридичних наук, професор.

Відгук позитивний.

¹ Ознайомитись з рецензіями можна на сайті ННІ міжнародних відносин, в розділі освітні програми <https://www.iir.edu.ua/navchannya/osvitni-prohramy>

² Ознайомитись з відгуками можна на сайті ННІ міжнародних відносин, в розділі освітні програми <https://www.iir.edu.ua/navchannya/osvitni-prohramy>

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проєктною групою в складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проєктної групи	Найменування посади (для сумісників — місце основної роботи, найменування посади)	Найменування закладу, який закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову та/або професійну діяльність, яка відповідає предметній області програми (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
Керівник проєктної групи						
Наталія ППЧЕНКО	професор кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка	Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2005 р., міжнародна інформація, інформаційний-аналітик міжнародник, перекладач з німецької мови	Доктор політичних наук, 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку, 2015 р., тема дисертації «Міжнародна інтернет-комунікація як інструмент зовнішньополітичної діяльності», професор кафедри міжнародної інформації, 2020 р.	20	Автор 115 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі підручників і навчальних посібників з міжнародних відносин і комунікації – 9, енциклопедій – 2 (колективні), монографій – 15 (особисті та у співавторстві), НМК – 4. Вчений секретар і член Спеціалізованої вченої ради Д 26.001.29 (23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку). Член одноразових спецрад зі захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. I. Pipchenko, N., Makarenko, Ie., Ryzhkov, M., Zaitseva, M. The policy of European and Euro-	Наукове стажування «Академія III для освітян від Google»; Сертифікат AIAFEC2-6618 (30 год\1 кредит ECTS; 29 жовтня – 21 листопада 2025 р.). 2. Наукове стажування Tech Summer for Educators: AI Edition. Сертифікат QT № 20547/2024 (30 год.; 23 липня – 13 серпня 2024 р.). Експерт Центру досконалості Жана Моне, відкритого в Інституті у межах

				<p>Atlantic integration as a key factor for Ukraine's transformation. <i>European Spatial Research and Policy</i>, 28 (1), 265-285; (2021). DOI: https://doi.org/10.18778/1231-1952.28.1.14 (Scopus)</p> <p>2. Піпченко Н., Дарницький А. Політико-безпекові виклики взаємодії США, ЄС і Китаю з країнами Латинської Америки: досвід для України. <i>Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI</i>. 11, 78-87. (2026). URL: https://ahpsxxi.org/index.php/journal/issue/view/13/14</p> <p>3. Піпченко Н., Сіренко А., Янюк А. Безпекові детермінанти використання інструментів штучного інтелекту. <i>Актуальні проблеми політики</i>. 75, 268-274. (2025). DOI: https://doi.org/10.32782/app.v75.2025.36</p> <p>4. Піпченко Н., Дарницький А. Латиноамериканський напрям зовнішньої політики України в умовах воєнного стану. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини</i>. 60(1), 11-16. (2025). DOI: https://doi.org/10.17721/1728-2292.2025/1-60/11-16</p> <p>5. Pipchenko N., Yurii A. Media Literacy and Psychological Resilience: the Swedish Approach to Countering Disinformation.</p>	<p>програми Європейського Союзу ERASMUS+ (Жан Моне), проект «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід» (№611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE; 2019-2022 р.). Стипендіат Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана (м. Мюнхен, ФРН). Тема дослідження – Transformation of foreign-policy communication of the EU, Germany, and Ukraine (квітень-грудень 2022 р.). Стипендіат Gerda Henkel Foundation (Дюсельдорф-Мюнхен, ФРН). Тема дослідження – Strategic communication of Poland, the Czech Republic, Slovakia and Hungary</p>
--	--	--	--	--	---

				<p><i>Actual problems of International Relations</i>. 1 (162), 16-23. (2025). DOI: https://doi.org/10.17721/apmv.2025.162.1.16-23</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів – захищено понад 70 бакалаврських та 40 магістерських робіт. Участь у наукових конференціях та семінарах – понад 100.</p> <p>Підготувала 2 докторів філософії.</p> <p>Член редакційної колегії фахового журналу «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», включеного до переліку наукових фахових видань України (категорія Б; 2017–2026).</p> <p>Член редакційної колегії фахового журналу «Держава і право», включеного до переліку наукових фахових видань України (категорія Б; 2020–2026).</p> <p>Член редакційної колегії фахового журналу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини» (категорія Б; 2022–2026).</p> <p>Співкерівник наукової школи «Міжнародні інформаційні відносини та інформаційно-аналітичне забезпечення</p>	<p>(грудень 2022 р. травень 2023 р.).</p> <p>Член громадської організації «Українська асоціація викладачів і дослідників європейської інтеграції»</p> <p>Член громадської організації «Українська асоціація зовнішньої політики України»</p>
--	--	--	--	---	--

					зовнішньої політики» (атестація у березні 2025 р.). Лауреат премії імені Тараса Шевченка Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2014)	
Члени проєктної групи						
Валерій КОПІЙКА	директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка	Київський державний університет імені Тараса Шевченка, 1984 р. міжнародні відносини, спеціаліст з міжнародних відносин, референт-перекладач французької мови	Доктор політичних наук, 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку, тема дисертації «Теоретичний та практичний виміри розширення Європейського Союзу», 2005 р., професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики, 2007 р.	38	Автор 154 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі, підручників та навчальних посібників з міжнародних відносин – 20, енциклопедій – 10 (колективна), монографій – 15 (особисті та у співавторстві), НМК – 9. Голова спеціалізованої вченої ради Д 26.001.29 (23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку). 1. Копіика, V., Reznikova, N., Medvedieva, M., Grydasova, G. The Political economy of choice. The Misery Index to assess macroeconomic policy and economic growth. <i>World Economics</i> , Vol. 26(1), 95-122. (2025). https://www.world-economics-journal.com/Papers/The-Political-Economy-of-Choice.aspx?ID=942 (Scopus) 2. Tsyrfа, Іu., Копіика, V., Minhazutdinov, I., Doroshko, M., Medvedieva, M. Political and legal analysis of the mechanisms of providing Ukraine with resources of strategic importance in the context of increasing the national defence	Стажування та читання лекцій у вищих навчальних та наукових закладах Бельгії (Вільний університет м. Брюссель), Великої Британії (університет м. Халл), Болгарії (Південно-Західний університет ім. Неофіта Рильського, м. Благоевград).

					<p>potential. <i>Systemy Logistyczne Wojsk</i>. 60. 217-232. (2024). DOI: https://doi.org/10.37055/slw/194217 (Scopus)</p> <p>3. Копійка, V., Borysov, S. Cross-border mergers and acquisitions: challenges of transnational management and the Ukrainian wartime context. <i>Actual problems of International Relations</i>. 1 (164), 183-191. (2025). DOI: https://doi.org/10.17721/apmv.2025.164.1.183-191</p> <p>4. Копійка В. В. Становлення і зміцнення співпраці Франції і ФРН у період канцлерства Конрада Аденауера. <i>Франко-німецькі відносини у другій половині 1940-х – середині 1960-х років</i>: Монографія. / Копійка В., Кондратюк С. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 275 с. https://surl.lu/aynuzj</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів – захищено понад 100 магістерських робіт. Участь у наукових конференціях і семінарах – понад 70.</p> <p>Підготував 5 кандидатів наук.</p> <p>Лауреат державної премії України у галузі науки і техніки 2012 р. за цикл підручників «Україна у світовій політиці».</p>	
--	--	--	--	--	--	--

<p>Віктор КОНСТАНТИНОВ</p>	<p>завідувач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка</p>	<p>Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 1995 р., спеціаліст з міжнародних відносин, перекладач з французької мови</p>	<p>Кандидат політичних наук, 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку, 2000 р., тема дисертації: «Проблема європейської регіональної стабільності в контексті розширення НАТО (90-ті роки.)», доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, 2003 р.</p>	<p>29</p>	<p>Автор понад 70 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі підручників та навчальних посібників з міжнародних відносин та зовнішньої політики – 7, енциклопедій – 2 (колективна), монографій – 5 (особисті та у співавторстві). 1. Konstantynov, V. Indo-Pacific Space: Whither Security Regionalism? <i>Proceedings of the International Scientific Conference 'Science, Research, and Innovation in a Changing World'</i>, 2025. DOI:10.64076/iedc251230.11 2. Konstantynov, V. A final battle: will Ukraine's victory set the natural borders of Single Europe? A Victory for Ukraine: International context and implications. <i>BASEES Annual Conference</i>. 2024, April 5. https://www.myeventflo.com/event-profile.aspx?m=4&evID=2517&ccLID=26495022 3. Константинов, В.Ю. У чому сутність конфліктів у Чорному, Азовському та Південно-Китайському морях? <i>Спірні юрисдикції в зонах конфлікту та конкуренції (на прикладі Чорного, Азовського та Південно-Китайського морів)</i>. Під ред. В. М. Якушика. – К.: Видавничий</p>	<p>Університет Гонконгу, запрошений лектор, 2020-2023 рр. Стажування у Варшавському університеті (Польща), 2018 р. Участь у проекті з Університетом Единбурга Geopolitical Lab (2023-2024); Курси лекцій для Chu Hai College of Higher Education (Гонконг, КНР) (з 2022 і по теперішній час); Навчальний курс «Ukraine in global politics» Tampere University (2026).</p>
--------------------------------	---	--	---	-----------	---	---

					<p>дім Дмитра Бурога, 2020, с.19-24.</p> <p>4. Константинов В. Східна Європа в політиці «Поясу та шляху»: чи є місце для України? <i>Україна дипломатична</i>, Вип. XX, 2020. с. 647-654. DOI: 10.37837/2707-7683-2019-41</p> <p>5. Константинов, В. Як Китай будує новий світ. Перспективи «Поясу та шлях». <i>Оглядач Асоціації українсько-китайського співробітництва</i>, 2018. https://aucc.org.ua/viktor-konstantinov-yak-kitay-buduye-noviy-svit/</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів – захищені понад 150 бакалаврських та 60 магістерських робіт. Участь у наукових конференціях та семінарах – понад 75.</p> <p>Підготував 4 кандидати наук.</p> <p>Лауреат державної премії України у галузі науки і техніки 2012 р. за цикл підручників «Україна у світовій політиці».</p>	
Олена КОППЕЛЬ	професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Навчально-наукового інституту міжнародних відносин	Київський державний університет імені Тараса Шевченка, 1977 р., історія, викладач історії та суспільствознавства	Доктор історичних наук, 07.00.02 – всесвітня історія, 2000 р., тема дисертації «Проблема безпеки Перської Затоки в 70–90-ті роки», професор кафедри міжнародних відносин і зовнішньої політики, 2001 р.	45	<p>Автор понад 300 наукових праць, у тому числі підручників та навчальних посібників з міжнародних відносин та світової політики – 9, енциклопедій – 4 (колективна), монографій – 10 (особисті та у співавторстві).</p> <p>1. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Геополітична роль монархій Аравійського півострова у ХХІ</p>	Член Національної спілки журналістів України

	<p>Київського національного університету імені Тараса Шевченка</p>			<p>столітті: виклики та перспективи для України. <i>Східний світ</i>. 3, 133–151. (2025). DOI: https://doi.org/10.15407/orientw2025.03.133 (Scopus)</p> <p>2. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Вплив реконфігурації близькосхідної підсистеми на міжнародні відносини (безпековий аспект). <i>Східний світ</i>. 1(122), 119-131. (2024). DOI: https://doi.org/10.15407/orientw2024.01.119 (Scopus)</p> <p>3. Koppel O., Parkhomchuk O. Megatrends of the world politics. <i>Economic Annals-XXI</i>, 192(7-8(2)), 4-14. (2021). DOI: https://doi.org/10.21003/ea.V192-01 Scopus</p> <p>Участь у наукових конференціях – більше 60.</p> <p>Під науковим керівництвом захистилося більше 30 кандидатів наук, 1 доктор наук, 4 доктори філософії, захищено бакалаврських робіт більше 200, магістерських більше 100.</p> <p>У 2000 р. і у 2011 р. визнана кращим викладачем Київського університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>Лауреат Державної премії в галузі науки й техніки (2012).</p> <p>Нагороджена званням «Ветеран праці Київського університету» (2007). Нагороджена Пам’ятною медалью Інституту міжнародних відносин Київського</p>	
--	--	--	--	---	--

					<p>національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>Нагороджена почесною грамотою Міністерства закордонних справ України, почесною відзнакою Міністерства закордонних справ України III ступеня за багаторічну сумлінну роботу в справі підготовки фахівців-міжнародників та з нагоди Дня працівника дипломатичної служби (2010 р.). Нагороджена почесними грамотами Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1986, 1989, 2009, 2020 рр.) за особливо видатні заслуги перед Київським університетом.</p>	
Наталія БЕЛОУСОВА	звідувач кафедри міжнародної інформації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка	Київський університет імені Тараса Шевченка 1997 р., спеціальність – прикладна математика, кваліфікація – викладач математики та інформатики	Кандидат політичних наук, 23.00.03 – політична культура та ідеологія, тема дисертації «Концепт національної безпеки в політичній культурі суспільства», 2009 р., кандидат фізико-математичних наук, 01.05.02 – математичне моделювання та обчислювальні методи, тема дисертації «Розвиток адаптивних алгоритмів ідентифікації та керування на основі методу функцій Ляпунова», 2005 р., доцент кафедри міжнародної інформації, 2009 р.	27	<p>Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі підручників та навчальних посібників з міжнародної інформації та комунікації – 7, енциклопедій – 1 (колективна), монографій – 5 (особисті та у співавторстві), НМК – 2.</p> <p>1. Andrieieva, O., Zaporozhets, O., & Bielousova, N. (2023). Ukraine in international indices of information society development. <i>Актуальні проблеми міжнародних відносин</i>, (155), 24–31.</p> <p>2. Запорожець, О., & Белоусова, Н. (2022). Вербальні інтернет-меми під час повномасштабної війни РФ</p>	<p>The project «HHN-DITO II – Digitally and internationally together in difficult times». Training in the field of e-learning and digital teaching at Heilbronn University of Applied Sciences from 19.06.2023 to 23.06.2023 (50-hour-training)</p> <p>Програма підвищення кваліфікації «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (2023)</p>

				<p>проти України. <i>Вісник КНУ імені Тараса Шевченка: Міжнародні відносини</i>, 56(2), 20–24. https://intern.bulletin.knu.ua/article/view/1925</p> <p>3. Запорожець, О., & Белоусова, Н. (2023). Концептуальні засади теорій змов. <i>Вісник КНУ. Серія: Міжнародні відносини</i>, 57(1), 42–46. http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/view/4298</p> <p>4. Nazarchuk, O., Nikolaieva, T., Andrieieva, O., Zaporozhets, O., & Bielousova, N. (2024). Analysis of the fundamentals of Ukraine's information security policy: Modern imperatives of sustainable state development. <i>Interacción Y Perspectiva</i>, 14(3), 855–867. https://doi.org/10.5281/zenodo.11205784</p> <p>5. Белоусова, Н., & Цюсь, З. (2025). Цифрове мистецтво як інструмент сучасної пропаганди у системі масових комунікацій. <i>Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI</i>, (9), 161–170. https://ahpsxxi.org/index.php/journal/article/view/142</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів – захищені понад 35 бакалаврських та 25 магістерських робіт. Участь у наукових конференціях та семінарах – понад 30.</p>	<p>3 кредити ЄКТС / 90 годин. Сертифікат KU02070944/000120-23</p> <p>Курс підвищення кваліфікації за програмою «Методи та засоби OSINT» (Академія зовнішньої розвідки), 2021 р., 2,3 кредити ЄКТС / 68 годин</p> <p>Сертифікат №22/21-229</p> <p>Курс підвищення кваліфікації за програмою «Роль гарантів освітніх програм в розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти», КНУТШ</p> <p>Сертифікат, 2021р. ІПО КНУТШ</p> <p>підвищення кваліфікації навчально-методичних кадрів університету «Діяльність ВНЗ в умовах єдиного європейського освітнього простору», лютий-травень 2017 р.</p>
--	--	--	--	---	--

<p>Ольга АНДРЕЄВА</p>	<p>професор кафедри міжнародної інформації Навчально- наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка</p>	<p>Київський на- ціональний університет імені Тараса Шевченка, 1998 р., міжнародна інформація, магістр з міжнародної інформації, перекладач з англійської мови</p>	<p>Доктор політичних наук, 23.00.01 – теорія та історія політичної науки, 2010 р., тема дисертації «Національна безпека України в контексті національної ідентичності і взаємовідносин з Росією», професор кафедри міжнародної інформації, 2015 р.</p>	<p>28</p>	<p>Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі підручників та навчальних посібників з міжнародної інформації та комунікації – 8, енциклопедій – 3 (колективна), монографій – 7 (особисті та у співавторстві), НМК – 5. Членкиня Спеціалізованої вченої ради К 64.051.22 у ХНУ імені В.Н.Каразіна зі спеціальностей 23.00.01 – теорія та історія політичної науки та 23.00.02 – політичні інститути та процеси Членкиня одноразових спецрад з захисту дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії. 1. Andrieieva O., Zaporozhets, O., & Bielousova, N. (2023). Ukraine in international indices of information society development. <i>Актуальні проблеми міжнародних відносин</i>, 155, 24– 31. 2. Andrieieva O., Likarchuk, N., Velychko, Z., Lenda, R., & Vusyk, H. (2023). Manipulation as an element of the political process in social networks. <i>Cuestiones Políticas</i>, 41(76), 769–779. https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.45 Web of science 3. Андрєєва О. (2024). Становлення концепції електронного урядування в інформаційному суспільстві та публічному управлінні. <i>Аспекти</i></p>	<p>ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 09-12 2024 р., Довідка про проходження стажування №101/01-14 від 13.01.2025 року The interdisciplinary professional development program in the framework of the fourth international research and practice conference «Ukraine- EU, modern technology, business and law», 120 hours, 4 ECTS credits, Slovakia, Czech Republic, April 2018</p>
---------------------------	--	--	--	------------------	---	--

					<p>публічного управління, 11, 5–10. https://doi.org/10.15421/152346</p> <p>4. Андреева О. (2024). Сучасні наукові тренди дослідження цифрового розвитку охорони культурної спадщини. <i>Інвестиції: практика та досвід</i>, 4, 197–203. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.4.197</p> <p>5. Андреева, О. (2024). <i>Україна у міжнародних рейтингах (2020–2023): Монографія</i>. Ужгород: ПП «Уждрук».</p> <p>Керівництво науковою роботою студентів – захищені понад 100 бакалаврських та 50 магістерських робіт. Участь у наукових конференціях та семінарах – понад 40. Підготувала 2 кандидати наук.</p>
--	--	--	--	--	---

При розробці освітньо-наукової програми враховані вимоги Тимчасового стандарту вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка за третім (освітньо-науковим) рівнем галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» (Затверджений рішенням Вченої Ради від 27.01.2025 року, Протокол № 6, введений в дію наказом ректора від 20.02.2025 року № 127-32).

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
 зі спеціальності С3 «Міжнародні відносини»
 галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	<i>Ступінь вищої освіти:</i> доктор філософії <i>Спеціальність:</i> С3 Міжнародні відносини
Мова(и) навчання і оцінювання	Українська <i>Ukrainian</i> , англійська <i>English</i>
Обсяг освітньої програми	4 роки, обсяг освітньої складової 40 кредитів ЄКТС
Тип програми	Освітньо-наукова <i>Education and Scientific</i>
Тип диплома	Диплом ЗВО / <i>Diploma of Doctor of Philosophy</i>
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Київський національний університет імені Тараса Шевченка Навчально-науковий інститут міжнародних відносин <i>Taras Shevchenko National University of Kyiv Educational and Scientific Institute of International Relations</i>
Назва закладу вищої освіти який бере участь у забезпеченні програми (заповнюється для програм подвійного (з можливістю подвійного) і спільного дипломування)	-
Офіційна назва освітньої програми, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації ЗВО-партнера мовою оригіналу (заповнюється для програм подвійного (з можливістю подвійного) і спільного дипломування)	-
Наявність акредитації	Акредитована ОНП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». ID програми 37150. Сертифікат № 1290. Дійсний до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень програми	НРК України – 8 рівень, QF-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістр (спеціаліст)
Форма здобуття освіти	очна (денна), заочна

Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.iir.edu.ua/navchannya/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з урахуванням рівня кваліфікації)	Підготовка висококваліфікованого, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в сфері міжнародних відносин, який здатний до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності, а також науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти
3 - Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області (галузь знань / спеціальність / спеціалізація (за наявності) програми)	<p>Об’єкти вивчення — міжнародні відносини, транскордонні та транснаціональні відносини, зовнішня політика держав, зовнішня політика та національні інтереси України, міжнародні організації, міжнародні комунікації, держави та міжнародні регіони у взаємодіях на глобальному, регіональному та локальному рівнях, міжнародна безпека та конфлікти, методології та методи міжнародно-політичних досліджень.</p> <p>Цілі навчання – здобуття фундаментальних знань із теорії та практики міжнародно-політичних досліджень; опанування практичними вміннями і навичками для проведення науково-дослідницької діяльності за спеціальністю міжнародні відносини.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області – поглиблені знання сутності міжнародних відносин, міжнародної безпеки, міжнародних конфліктів, системи та джерел зовнішньої політики держави, теорії міжнародних відносин, комплексні знання про країни та регіони, міжнародні комунікації та міжнародний інформаційний простір.</p> <p>Методи, методики та технології – загальнонаукові та спеціальні методи, методики, аналіз і синтез, індукція і дедукція, спостереження, методики оцінки й аналізу процесів у міжнародних відносинах, системний метод створення, застосування і визначення процесу навчання та засвоєння знань.</p> <p>Інструменти та обладнання - сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи (інформаційно-комунікаційні, інформаційно-пошукові, інформаційно-аналітичні) та інші програмні продукти, що застосовуються в діяльності суб’єктів міжнародних відносин</p>

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова, академічна
Основний фокус освітньої програми	Загальна освіта зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» у галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» Ключові слова: міжнародні відносини, світова політика, міжнародні системи, глобальний розвиток, геополітика.
Особливості програми	Навчання зорієнтоване на виявленні і ґрунтовному науковому дослідженні новітніх проблем міжнародних відносин в режимі реального часу з метою зменшення можливих негативних наслідків цих проблем. Викладання здійснюється, в тому числі, науково-педагогічними працівниками, які мають досвід практичної роботи в представництвах України за кордоном.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування в органах державної влади, міжнародних організаціях (урядових та неурядових), науково-дослідних інститутах, наукових та аналітичних центрах, організаціях різних форм власності (державних і приватних), діяльність яких пов'язана зі сферою міжнародних відносин, а також у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних/педагогічних чи наукових співробітників та на адміністративних посадах.
Подальше навчання	Підвищення кваліфікації й отримання додаткової освіти за сертифікованими програмами та програмами післядипломного навчання. Після отримання наукового ступеня доктора філософії здобувачі можуть продовжити навчання у докторантурі.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання – студентоорієнтований. Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації з викладачами та науковим керівником, асистентська педагогічна практика, робота над дисертацією. Презентація наукової доповіді дисертаційної роботи.
Оцінювання	Письмові та усні іспити, диференційований залік, захист дисертаційної роботи доктора філософії.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі міжнародних відносин, міжнародних комунікацій та

	<p>регіональних студій, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також практичне впровадження отриманих результатів.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Знання сучасних теоретичних напрямів, концепцій та методів проведення досліджень в галузі соціальних наук та політології.</p> <p>ЗК2. Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Уміння спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань міжнародних відносин та подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), проявляючи дипломатичність та повагу до опонента.</p> <p>ЗК5. Здатність проявляти ініціативність, дослідницьку вправність, креативність у генеруванні ідей та досягненні наукових цілей.</p> <p>ЗК6. Здатність до самокритики та самовдосконалення, адаптації до нових обставин.</p> <p>ЗК7. Здатність ставити цілі, організувати та мотивувати людей до їх досягнення, приймати рішення та нести відповідальність за результати індивідуальної та колективної роботи.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК1. Ґрунтовні знання про теоретичні та прикладні дослідження у сфері міжнародних відносин та світової політики.</p> <p>ФК2. Знання і розуміння сучасних наукових теорій і методів та вміння їх застосовувати для аналізу та прогнозування тенденцій розвитку глобальних і регіональних міжнародних систем.</p> <p>ФК3. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.</p> <p>ФК4. Здатність пропонувати та обґрунтовувати рішення щодо розв'язання проблемних питань глобального розвитку, міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).</p> <p>ФК5. Здатність полемізувати на тему поточної міжнародної ситуації та наукового доробку з міжнародної проблематики іноземною мовою.</p>

	<p>ФК6. Розуміння сутності процесів глобалізації та здатність здійснювати ретроспективний аналіз мегатенденцій і мегатрендів глобального розвитку.</p> <p>ФК7. Здатність аналізувати глобальні, регіональні та локальні фактори, формування зовнішньої політики та стратегії України.</p> <p>ФК8. Здатність оперувати ключовими теоріями, концепціями і методами дослідження, управління та врегулювання міжнародних конфліктів в сучасному світі.</p> <p>ФК9. Здатність систематизувати інформацію про основні міжнародні події, явища, процеси в ході здійснення наукового дослідження.</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН 1. Використовувати знання сучасних теоретичних напрямів, концепцій та методів проведення досліджень в галузі соціальних наук та політології для формулювання наукової проблеми, обґрунтування новизни результатів наукового дослідження такої проблеми, його теоретичного та практичного значення.</p> <p>ПРН 2. Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.</p> <p>ПРН 3. Набути універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, концептуалізації та реалізації наукових проєктів, управління науковими проєктами, складання пропозицій щодо фінансування досліджень та/або проєктів, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ПРН 4. Опанувати іноземну мову на рівні, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової діяльності в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних професійних, наукових та навчальних публікацій з відповідної тематики.</p> <p>ПРН 5. Ініціювати, організувати та проводити комплексні політологічні дослідження, демонструвати дослідницьку вправність, креативність у генеруванні ідей та досягненні наукових цілей.</p> <p>ПРН 6. Вміти адаптуватися до нових умов, критично оцінювати результати своєї роботи, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.</p>
---	---

	<p>ПРН 7. Ставити цілі, організувати та мотивувати людей до їх досягнення, приймати рішення та відповідально ставитися до індивідуальної та колективної роботи.</p> <p>ПРН 8. Використовувати основні категорії теоретичної філософії та ґрунтовні знання про теоретичні та прикладні дослідження у сфері міжнародних відносин та світової політики.</p> <p>ПРН 9. Застосовувати ключові положення сучасних наукових теорій і методологію в ході аналізу та прогнозування тенденцій розвитку глобальних і регіональних міжнародних систем.</p> <p>ПРН 10. Самостійно планувати, організувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.</p> <p>ПРН 11. Висувати пропозиції та обґрунтування рішень щодо розв'язання проблемних питань глобального розвитку, міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).</p> <p>ПРН 12. Вести дискусію на тему поточної міжнародної ситуації та наукового доробку з міжнародної проблематики іноземною мовою.</p> <p>ПРН 13. Давати оцінку процесам глобалізації та здійснювати ретроспективний аналіз мегатенденцій та мегатрендів глобального розвитку.</p> <p>ПРН 14. Поєднувати теоретичні та практичні підходи для встановлення факторів формування та особливостей зовнішньої політики та стратегії України.</p> <p>ПРН 15. Оперувати ключовими теоріями, концепціями і методами дослідження міжнародних безпекових проблем, управління та врегулювання міжнародних конфліктів в сучасному світі.</p> <p>ПРН 16. Систематизувати інформацію про основні міжнародні події, явища, процеси в ході здійснення наукового дослідження.</p>
--	---

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Викладання дисциплін освітньо-наукової програми забезпечують науково-педагогічні працівники кафедри міжнародних відносин та світової політики, кафедри міжнародної інформації, інших кафедр Інституту та Університету, деякі викладачі програми мають практичний досвід роботи в представництвах України за кордоном.</p>
--	--

Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	-
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Підготовка лекцій та навчальних матеріалів іноземними мовами. Доступ до баз даних повнотекстових документів, таких як JSTOR, EBSCO, LexisNexis, Taylor & Francis, Sage Journals та інших.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних умовах.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

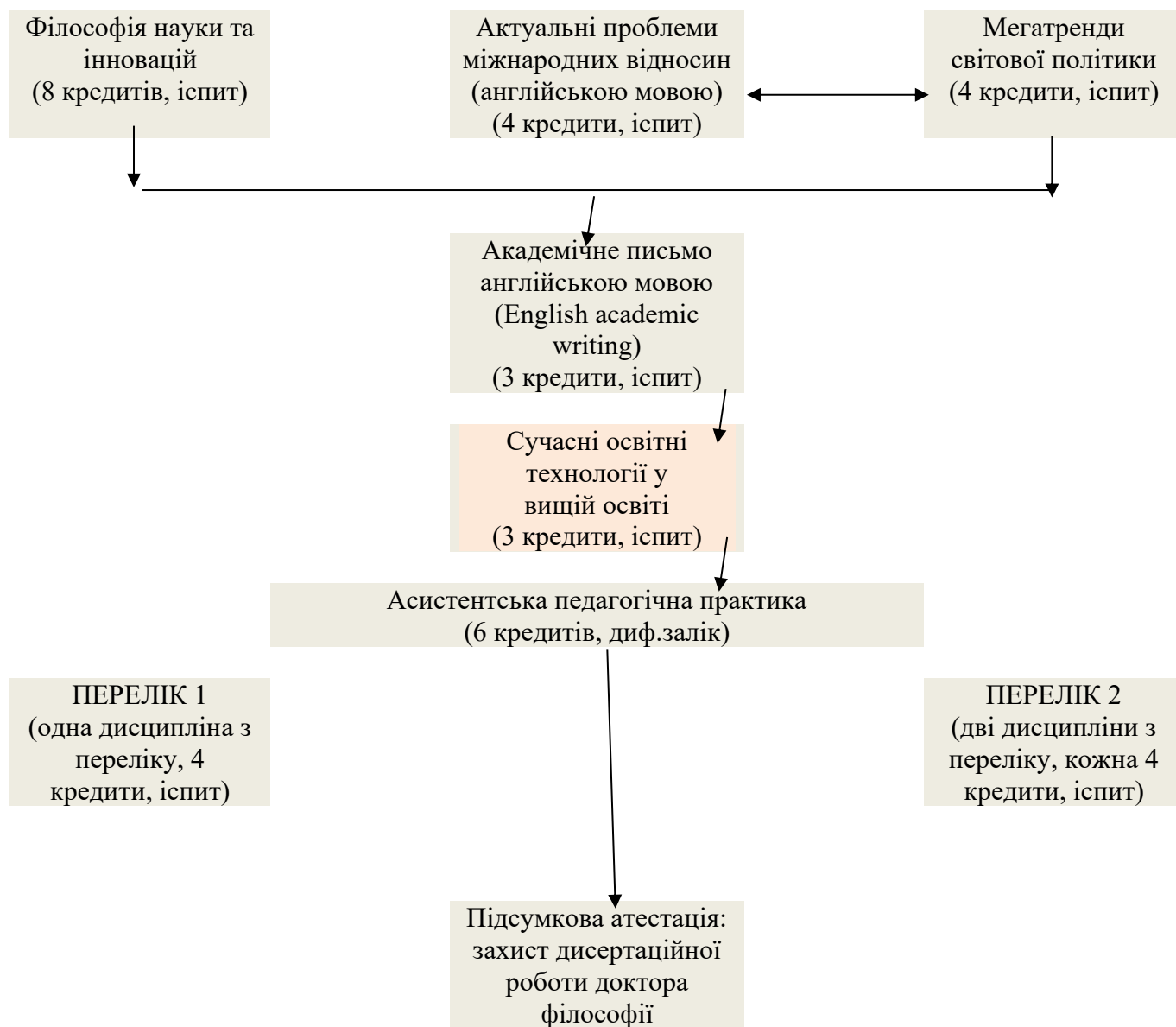
2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Академічне письмо англійською мовою (English Academic Writing)	3	іспит
ОК 2.	Філософія науки та інновацій (Philosophy of Science and Innovation)	8	іспит
ОК 3.	Мегатренди світової політики (Megatrends of Global Politics)	4	іспит
ОК 4.	Актуальні проблеми міжнародних відносин (англійською мовою) / Contemporary Problems of International Relations	4	іспит
ОК 5.	Асистентська педагогічна практика (Teaching Assistant Practicum)	6	Диференційований залік
ОК 6.	Сучасні освітні технології у вищій освіті (Current educational technologies in higher education)	3	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		28	
2. Вибіркові компоненти ОП*			
<p>Вибірковий блок 1 (1 дисципліна з переліку). Аспірант обирає 1 дисципліну з переліку дисциплін згідно з навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», що викладаються фахівцями різних факультетів, інститутів, кафедр Київського національного університету імені Тараса Шевченка). Кількість кредитів – 4, форма звітності – іспит.</p>			
<p>Вибірковий блок 2 (2 дисципліни з переліку)**. Аспірант обирає 2 дисципліни з переліку дисциплін згідно з навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», що викладаються фахівцями Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Кількість кредитів $4 \cdot 2 = 8$, форма звітності іспит – 2.</p>			
Загальний обсяг вибірових компонент:		12	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОГРАМИ		40	

*- У межах обсягу вибіркової складової здобувач освіти має право обирати освітні компоненти самостійно, не обмежуючись пропозиціями навчального плану програми, на якій він навчається, згідно п. 9.4 «Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та п. 3.7 «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».

** - Перелік навчальних дисциплін (робочі програми навчальних дисциплін) представлено на офіційному сайті Навчально-наукового інституту міжнародних відносин (перелік №2) та на сайті КНУ імені Тараса Шевченка (перелік №1).

2.2 Структурно-логічна схема ОНП

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В процесі підготовки докторів філософії використовують дві форми атестації: проміжну та підсумкову.

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіка підготовки результатів науково-дослідницької роботи. Науково-дослідницька підготовка передбачає проведення поточної атестації аспірантів раз на рік та звітування на засіданні кафедри двічі на рік. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіка підготовки результатів науково-дослідницької роботи. Обов'язковою умовою допуску до підсумкової атестації є успішне виконання здобувачем індивідуального плану навчальної та наукової роботи, що проводиться у формі публічного захисту дисертаційної роботи доктора філософії.

Вимоги до дисертаційної роботи. Дисертаційна робота доктора філософії в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини» виконує основну дослідницьку і фахову кваліфікаційну функцію, яка полягає у здатності пошукача ступеня доктора філософії вирішувати складні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток соціальних і політичних наук.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Обсяг основного тексту 6,5-7 авторських аркушів. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація розміщується на сайті Науково-консультаційного центру Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Вимоги до оформлення дисертацій встановлює Міністерство освіти і науки України.

Вимоги до захисту дисертаційної роботи. Нормативною формою підсумкової атестації є публічний захист результатів науково-дослідницької роботи, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта інтегральним, загальним та фаховим компетентностям спеціальності СЗ «Міжнародні відносини». Захист відбувається відкрито і гласно. Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом міністрів України

Підсумкова атестація аспірантів. Підсумкова атестація аспірантів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини», завершується присудженням наукового ступеня «доктор філософії» в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини» з врученням диплому встановленого зразка про рівень освіти.

**4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16
ІК					+	+			+		+			+		
ЗК1		+			+					+						
ЗК2	+												+			+
ЗК3		+						+	+						+	
ЗК4			+	+			+					+				
ЗК5										+		+		+		
ЗК6			+			+	+									
ЗК7							+				+					
ФК1	+							+								
ФК2			+		+											
ФК3					+		+			+						
ФК4						+			+		+					
ФК5				+			+					+				
ФК6									+				+			
ФК7		+												+		+
ФК8								+							+	
ФК9													+			+

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Обов'язкові компоненти ОП

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6
ЗК 1		+				+
ЗК 2				+		
ЗК 3			+			
ЗК 4	+					
ЗК 5				+		
ЗК 6					+	+
ЗК 7					+	+
ФК 1			+			
ФК 2				+		
ФК 3		+				
ФК 4			+			
ФК 5	+					
ФК 6			+			
ФК 7				+		
ФК 8		+				
ФК 9					+	+

**6. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН)
ВІДПОВІДНИМИ
КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

Обов'язкові компоненти ОП

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6
ПРН 1			+	+		
ПРН 2		+	+	+		
ПРН 3	+			+	+	+
ПРН 4	+					
ПРН 5		+		+		
ПРН 6			+		+	+
ПРН 7	+	+			+	+
ПРН 8		+	+			
ПРН 9			+			
ПРН 10		+		+		+
ПРН 11			+		+	
ПРН 12	+			+		
ПРН 13			+	+	+	+
ПРН 14				+		
ПРН 15		+	+			
ПРН 16				+	+	+

Гарант

проф. Наталія ПШЧЕНКО